

Udskriftsdato: 13. december 2025

KEN nr 10134 af 29/10/2009 (Gældende)

Kloakarbejde - Ophævelse af påbud om vaccination af ansatte

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Arbejds miljølagenævnet, j. nr. 5900058-09

Kloakarbejde - Ophævelse af påbud om vaccination af ansatte

Resumé

Kloakarbejde. Vaccination af de ansatte. Spørgsmål om at være omfattet af kloakbekendtgørelsen

Arbejdstilsynet konstaterede ved tilsynsbesøg, at en virksomheds ansatte udførte kloakarbejde ved en kloak tilhørende en erhvervsejendom.

Arbejdstilsynet havde med hjemmel i bekendtgørelsen om kloakarbejde m.v. udstedt påbud til virksomheden om, at de ansatte skulle vaccineres.

Virksomheden gjorde gældende, at arbejdet normalt ikke var omfattet af kloakbekendtgørelsen, fordi virksomheden normalt kun arbejdede med ledninger og tilhørende brønde fra enfamiliehus eller rækkehus til offentlig kloak.

Ifølge kloakbekendtgørelsen omfatter denne ikke brønde og kloakledninger fra et enfamiliehus eller et rækkehus.

Ifølge reglerne i kloakbekendtgørelsen skal ansatte, hvis beskæftigelse primært eller for størstedelens vedkommende består i arbejde med håndtering af spildevand og kloakvand og lignende være vaccineret effektivt mod leverbetændelse, stivkrampe og børnelammelse.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at arbejdet ved erhvervsejendommen var omfattet af bekendtgørelsen om kloakarbejde m.v., fordi der hverken var tale om arbejde på en brønd fra et enfamiliehus eller et rækkehus.

På grund af ordlyden af bestemmelsen i bekendtgørelsen ophævede Arbejds miljøklagenævnet Arbejdstilsynets påbud, fordi omfanget af virksomhedens arbejde, der var omfattet af kloakbekendtgørelsen, ikke var dokumenteret.

[Adressat udeladt]

Arbejds miljøklagenævnet har på møde den 27. oktober 2009 behandlet virksomhedens klage over Arbejdstilsynets afgørelse af 6. juli 2008, hvor Arbejdstilsynet har givet påbud om at sikre vaccination af ansatte, som arbejder med spildevand, kloakslam og lignende.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejds miljøklagenævnet finder ikke grundlag for Arbejdstilsynets påbud.

Arbejds miljøklagenævnet ophæver således Arbejdstilsynets afgørelse af 6. juli 2008.

B E G R U N D E L S E

Ved et anmeldt tilsynsbesøg på virksomhedens hjemadresse den 30. juni 2008 anmodede Arbejdstilsynet om at få oplyst, hvor Arbejdstilsynet kunne inspicere et arbejdssted. Virksomheden foreslog, at Arbejdstilsynet besøgte [adresse udeladt].

Under besøget den 1. juli 2009 på [adresse udeladt] oplyste de ansatte (og indehaveren [navn udeladt] telefonisk), at ikke alle, der var beskæftiget med kloakslam og spildevand, var vaccinerede. Bl.a. var de to ansatte, der udførte arbejdet på [adresse udeladt] ikke vaccinerede.

Under Arbejdstilsynets besøg var en af de ansatte nede i kloakbrønden.

Det fremgår af Arbejdstilsynets udtalelse af 20. februar 2009, at oplysninger i Krak angiver ejendommen [adresse udeladt] som en erhvervsejendom uden privat beboelse. Ejendommen huser [navn udeladt], der beskæftiger 40-50 ansatte, jf. CVR.

Det er oplyst, at virksomheden har efterkommet Arbejdstilsynets påbud.

Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt, jf. lovens § 38, stk. 1.

Bekendtgørelsen om kloakarbejde m.v. omfatter bl.a. arbejde i spildevand og regnvandsafledningssystemer, herunder bl.a. kloak- og regnvandsledninger. Bekendtgørelsen gælder ikke ledning med tilhørende brønde fra et enfamiliehus, eller et rækkehus, og til kloakken. Det fremgår af bekendtgørelsens § 1.

Arbejdsmiljøklagenævnet har lagt vægt på, at virksomhedens ansatte udførte arbejde i en brønd fra en erhvervsvirksomhed, da Arbejdstilsynet var på tilsynsbesøg. Arbejdet er derfor umiddelbart omfattet af bekendtgørelsen om kloakarbejde m.v., idet der hverken er tale om en brønd fra et enfamiliehus eller et rækkehus.

Ansatte, hvis beskæftigelse primært eller for størstedelens vedkommende består i arbejde med håndtering af spildevand (kloakvand), kloakslam og lignende, skal være vaccineret i overensstemmelse med Arbejdstilsynets krav herom. Det fremgår af bekendtgørelsens § 24.

Hvis arbejdet er omfattet af bekendtgørelsen om kloakarbejde m.v., har Arbejdstilsynet bestemt, at personer skal vaccineres effektivt mod leverbetændelse, stivkrampe og børnelammelse, når deres arbejde for størstedelens vedkommende består i håndtering, behandling eller analyse af spildevand (kloakvand) og kloakslam o.l.

Om arbejdet, der er omfattet af bekendtgørelsen, "primært eller for størstedelens vedkommende" består i arbejde med håndtering af spildevand (kloakvand), kloakslam og lignende, beror på en konkret vurdering.

Det er Arbejdsmiljøklagenævnets opfattelse, at udtrykket "primært eller for størstedelens vedkommende" må forstås som mere end én gang.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at Arbejdstilsynet ikke har dokumenteret, at arbejde i kloakken til én ejendom, der er omfattet af bekendtgørelsen, er repræsentativt for virksomhedens arbejde. Arbejdsmiljøklagenævnet har lagt vægt på, at Arbejdstilsynet har antruffet én af virksomhedens medarbejdere i én brønd, der er omfattet af bekendtgørelsen om kloakarbejde m.v.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet henviser til

- § 38, stk. 1, § 39, stk. 1, nr. 1, og § 77, stk. 1, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005
- § 1 og § 24, i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 473 af 7. oktober 1983 om kloakarbejde m.v. som ændret ved bekendtgørelsen nr. 9 af 14. januar 1988
- Arbejdstilsynets At-vejledning D.2.14 af januar 2005 om vaccination af personer, der er beskæftiget med kloakslam og spildevand.

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet, herunder Arbejdstilsynets supplerende udtalelse af 19. august 2009.

På klagenævnets vegne

Kopi til

Arbejdstilsynet, Tilsynscenter, Postboks 1228, 0900 København C J.nr. [Adressat udeladt]

Det retlige grundlag for afgørelsen fremgår af de følgende sider.

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 268 af 18. marts 2005

...

Kapitel 5

Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 39. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtnings-, nedstyrtnings-, sammenskrivnings-, rystelses-, strålings-, støj- eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særligt farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,
- 3) opslag eller egnet markering.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan endvidere fastsætte regler om særligt arbejdstøj og personlige værnemidler, herunder om hvem der skal afholde udgifterne hertil.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. ...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 473 af 7. oktober 1983 om kloakarbejde m.v. som ændret ved bekendtgørelsen nr. 9 af 14. januar 1988

...

Kapitel 1

Område

§ 1. Bekendtgørelsen omfatter arbejde i og indretning af private og offentlige spildevands- og regnvandsafledningssystemer, herunder kloak- og regnvandsledninger, bygværker, pumpebrønde, pumpestationer, renseanlæg og regnvandsbassiner m.v., undtaget er dog ledning med tilhørende brønde fra eenfamiliehuse eller rækkehuse til kloak.

...

Kapitel 5

Særlige regler om arbejdets udførelse

...

Vaccination

§ 24. Ansatte, hvis beskæftigelse primært eller for størstedelens vedkommende består i arbejde med håndtering, behandling eller analyse af spildevand (kloakvand), kloakslam og lignende, skal være vaccineret i overensstemmelse med arbejdstilsynets krav herom.

2. AT-meddelelser m.v.

Vaccination af personer, der er beskæftiget med kloakslam og spildevand

At-vejledning D.2.14

Januar 2005

Erstatter At-meddelelse nr. 4.02.1 af marts 1992

...

Hvor der er særlig fare for smitte, fastsætter arbejdsmiljølovgivningen, at der skal træffes foranstaltninger herimod. Ud fra denne bestemmelse forlanger Arbejdstilsynet følgende:

Personer skal vaccineres effektivt mod leverbetændelse (hepatitis A), stivkrampe (tetanus) og polio (børnelammelse), hvis deres beskæftigelse for størstedelens vedkommende består i

håndtering,

behandling eller

analyse af spildevand (kloakvand) og kloakslam o.l.

Personer skal ikke vaccineres, hvis de udfører arbejde, der normalt kun medfører en kortvarig kontakt med spildevand, fx i forbindelse med blikkenslagerarbejde og andet VVS-arbejde. Dog skal de vaccineres, hvis arbejdet udføres umiddelbart i forbindelse med installationer (fx afløb og faldstammer), der er del af sygehuse og flygtningeinstitutioner, inkl. væresteder, samt ved arbejdssteder, hvor der er begrundet mistanke om betydelig smittefare. Vurderingen af denne fare bør foretages af den stedlige embedslægeinstitution.

Personer, der af helbredshensyn, religiøse grunde e.l. ikke ønsker at lade sig vaccinere, må ikke beskæftiges ved det pågældende arbejde.

Ansvar for overholdelse af vaccinationsbestemmelserne påhviler såvel arbejdsgiveren som den enkelte medarbejder.

Vaccinationerne skal kunne dokumenteres.

Omkostningerne i forbindelse med vaccination, herunder dokumentation, påhviler arbejdsgiveren.

...